

Program **Šola ambasadorka Evropskega parlamenta**

Priročnik za mentorje

Evropski parlament
Informacijska pisarna
v Sloveniji

Evropski parlament

ŠOLA AMBASADORKA

UVOD

Evropska unija ima pomembno vlogo v življenju vsakega državljanca, najsi gre za reševanje bank, gospodarsko politiko, priseljevanje, pokojnine, prehransko varnost, energijo ali pa za odločanje o ukrepanju na kriznih žariščih tik za njenimi mejami. O tem nas dnevno obveščajo različni mediji.

Obenem nam je Evropska unija vse bližje, saj že približno polovica slovenske zakonodaje prihaja iz EU. Z Lizbonsko pogodbo so se zakonodajne pristojnosti Evropskega parlamenta še okrepile in razširile.

Ena od pomembnejših sprememb je ta, da predsednik Evropske komisije prihaja iz največje politične skupine novo izvoljenega parlamenta.

Evropski parlament želi te in podobne vsebine na zanimiv in preprost način približati vsem prebivalcem EU s posebnim poudarkom na mladih. Zato je zasnoval izobraževalni program šol ambasadork Evropskega parlamenta.

Projekt so po nizozemskem vzoru v šolskem letu 2015/2016 poskusno izvedli v šestih državah Evropske unije, s šolskim letom 2016/2017 pa se je projektu pridružila tudi Slovenija. V šolskem letu 2017/2018 se bo projekt Šola ambasadorka Evropskega parlamenta izvajal že drugič. Informacijska pisarna Evropskega parlamenta v Sloveniji je gradivo prilagodila za uporabo v slovenskih šolah.

Cilj projekta je, da bi mladi bolje razumeli Evropsko unijo in njeno delovanje, zlasti demokratične pristojnosti odločanja, ki jih ima Evropski parlament. Želimo, da bi ta pobuda pokazala učiteljem in dijakom, da je Evropska unija njihova in da lahko s svojim glasom vplivajo na njeno usmeritev.

Sodelujoče šole, ki izpolnjujejo pogoje projekta, poleg širjenja znanja prek učnega gradiva, ob koncu šolskega leta pridobijo plaketo in naziv **Šola ambasadorka Evropskega parlamenta**.

Kakšne so dejavnosti Šole ambasadork?

Namen programa šol ambasadork Evropskega parlamenta je jasno prikazati vpliv delovanja Evropskega parlamenta in EU na vse nas, predvsem pa na mlade.

Z učnimi moduli, ki so bili oblikovani posebej za ta projekt, poskušamo na interaktiven, zabaven in privlačen način spodbuditi zavedanje mladih o vplivu Evrope v njihovem vsakodnevem življenju.

Tako naj bi močnejše utrdili razumevanje Evropske unije v šolah, med mladimi pa na zabaven in praktičen način povečali zanimanje za evropske tematike.

Kako postati Šola ambasadorka Evropskega parlamenta?

Kot učitelj ste mentor ambasadork Evropskega parlamenta na vaši šoli. Glede na velikost šole boste izbrali 3 do 10 zavzetih dijakov, ki bodo postali dijaki ambasadorki. Za vsak učni modul lahko zadolžite po enega dijaka ambasadorka, ki bo pridobljeno znanje delil med ostalimi dijaki na vaši šoli.

Skupaj z dijaki ambasadorki boste v šoli vzpostavili informacijsko točko o Evropskem parlamentu in EU. To bo točka za dejavnosti, povezane z Evropsko unijo in evropskimi institucijami, ter za obveščanje o njih (na primer z brošurami, spletnimi povezavami in informacijskim gradivom).

Vsako leto boste skupaj z dijaki v okviru praznovanja dneva Evrope pripravili dogodek ali dejavnosti, povezane z Evropsko unijo, ter jih vključili v mednarodne projekte vaše šole. Te dejavnosti lahko po potrebi razširite in vanje vključite starše/skrbnike sodelujočih dijakov ali podporno pedagoško osebje. Tudi oni lahko prevzamejo vlogo ambasadorja.

Če želite program dodatno razširiti, lahko organizirate tudi obisk Evropskega parlamenta ali Hiše Evropske unije v Ljubljani.

Šole, ki želijo sodelovati v programu, morajo imenovati vsaj enega mentorja ambasadorja Evropskega parlamenta, ki se bo udeležil usposabljanja o tem, kako program izvajati in izpolniti njegove cilje. Na uvodnem dnevu v Ljubljani bo prejel informacije o gradivu, učnih modulih in vsebini, izbiri in vključevanju dijakov, dejavnostih, povezanih z Evropsko unijo, izdajanju potrdil, pridobitvi naziva in plakete, umestitvi programa v učni načrt oziroma obšolske dejavnosti ter dodatne informacije o delovanju programa, ki jih bo potreboval.

Od sodelujočih učiteljev pričakujemo ustrezno pripravljenost ter da bodo prebrali priloženo informacijsko gradivo o nastanku EU in o nadaljnjih pogodbah. Za poučevanje modulov je posebej pomembno razumevanje pomembnejših pristojnosti odločanja, ki jih ima Evropski parlament.

Nekateri dijaki bodo imeli dejavno vlogo – postali bodo dijaki ambasadorji Evropskega parlamenta. Potem ko bodo obdelali učne module in zaključili usposabljanje z mentorjem ambasadorjem Evropskega parlamenta, bodo znanje, ki so ga pridobili, delili z drugimi dijaki v njihovem letniku ali razredu. Kako bodo to storili, je prepuščeno njim. Od Evropskega parlamenta bodo prejeli potrdilo o uspešnem opravljanju nalog dijaka ambasadorja, šola pa lahko njihov evropski in prostovoljni prispevek posebej nagradi. Potrdilo lahko predstavlja pomemben sestavni del v življenjepisu dijaka, še posebej na njegovi nadaljnji karierni poti.

Mentorji ambasadorji bodo v nadaljevanju programa dobili dostop do spletne platforme, kjer se nahajajo digitalni interaktivni učni moduli in gradiva za nadaljnje delo ter možnosti za mreženje z ambasadorji iz drugih držav. Pričakujemo, da si bodo akreditirane šole prek platforme izmenjevale primere dobrih praks. Prav tako je že ustvarjena Facebook skupina, v okviru katere si bodo izkušnje lahko izmenjevali tudi mladi ambasadorji.

Informacijska pisarna Evropskega parlamenta v Sloveniji bo organizirala letno srečanje vseh udeleženišol v Ljubljani, kjer bodo novi ambasadorji Evropskega parlamenta prejeli potrdilo o opravljenem usposabljanju. Ambasadorji se bodo seznanili z najnovejšim dogajanjem v EU, za predstavnike šol pa bo ta dogodek tudi priložnost za spoznavanje in medsebojno povezovanje.

Če so izpolnjeni vsi pogoji, šola pridobi naziv „Šola ambasadorka Evropskega parlamenta“ in prejme ustrezn certifikat. Ta vključuje tudi plaketo, ki jo je mogoče namestiti na pročelje šole ali na vidno mesto v prostorih šole. Plaketa in naziv se podelita za obdobje enega leta. Šola lahko z uspešno izpolnjenimi pogoji ta naziv vsako leto obnovi in podaljša.

Želimo vam veliko sreče!

Znanje, ki ga pridobijo dijaki

Modul 1

- Dijaki znajo smiselno povezati konec druge svetovne vojne in ustanovitev EU.
- Dijaki vedo, katere države so članice EU.
- Dijaki vedo, da so področja, kot so kmetijstvo, gospodarstvo in promet, temelj evropskega sodelovanja.
- Dijaki morajo biti sposobni naštetih nekaj primerov temeljnih vrednot EU, kot je „združena v raznolikosti“.

Modul 2

- Dijaki razumejo učinek, ki ga ima EU na njihov vsakdan.
- Dijaki vedo, zakaj se vprašanja rešujejo na nacionalni in evropski ravni, ter zato razumejo, kaj pomeni načelo subsidiarnosti.
- Dijaki morajo znati naštetih vsaj tri področja v izključni pristojnosti EU ter navesti primere.
- Dijaki morajo dokazati, da razumejo pomen skupne valute – evra.
- Dijaki morajo poznati različna spletišča o EU.

Modul 3

- Dijaki vedo, katera institucija ima pobudo za predložitev evropskega zakonodajnega predloga.
- Dijaki vedo, kateri instituciji EU sprejemata zakonodajne akte.
- Dijaki razumejo skupno sestavo Evropskega parlamenta in sestavo slovenskega zastopstva.
- Dijaki vedo, na kakšen način so predstavniki Slovenije na vseh ravneh vključeni v postopke sprejemanja aktov in odločitev EU.

Modul 4

- Dijaki razumejo temelje evropskega sodelovanja na področju okolja, varnosti, boja proti terorizmu, energije in boja proti prepovedanim drogam.
- Dijaki razumejo pojem evropskega državljanstva v povezavi z lastno identiteto in državljanstvom.
- Dijaki razumejo „svojo“ EU na različnih področjih in znajo to ustno razložiti.
- Dijaki razumejo zastopanost slovenskih strank v evropskih političnih skupinah.

Modul 5

- Dijaki razumejo razliko in medsebojno povezavo med moralnimi standardi in vrednotami ter jih znajo umestiti v evropski kontekst.
- Dijaki znajo naštetih tri evropske vrednote in razložiti pomen teh vrednot za evropsko družbo.
- Dijaki se zavedajo, zakaj so človekove pravice vrednota, ki je za Evropo zelo pomembna.

Modul 6

- Dijaki se zavedajo, da sta splošna volilna pravica in zlasti volilna pravica na evropskih volitvah demokratični pravici.
- Dijaki se zavedajo, da lahko državljani s svojim glasom vplivajo na prihodnost EU.

Predlagane dejavnosti za učitelje in dijake

Modul 1

- Povabite gostujočega govornika – pričevalca, na primer (pra)dedka ali (pra)babico, ki je preživel vojno, dijaki pa naj zanj pripravijo vprašanja.
- Skupinska razprava o miru, ki je za dijake nejasen pojem. Namen te razprave je dijakom pojasniti, da miru ne smejo dojemati kot nekaj samoumevnega. So na šoli dijaki, ki prihajajo z vojnega območja in bi bili pripravljeni o tem govoriti?
- Dijaki naj na YouTubu poiščejo pesmi o miru v slovenščini in angleščini. Če slovenščina ni njihov prvi jezik, naj poiščejo pesem o miru v materinščini.
- Domislite si novih načinov za praznovanje dneva Evrope v šoli. Koga bi lahko povabili? Bi lahko to izvedli skupaj z občino, kakšnim združenjem ali drugimi šolami?
- V gradivu na strani 5 lahko dijaki poiščejo sliko proizvoda in njegovo ime v jeziku ustrezne države.
- V gradivu na strani 9 poiščite slike ustreznih zastav in jih pritrdite na zemljevid.

Modul 2

- Dijaki naj na spletu poiščejo slike oblačil ali potrošniških izdelkov, izdelanih iz recikliranih materialov, ter iz njih naredijo kolaž.
- Živila imajo nalepke, na katerih so zapisane sestavine in hranilna vrednost. Zberite nalepke več živilskih izdelkov in jih med seboj primerjajte. Kaj vidite?
- Kakšne so razlike med organskim in intenzivnim kmetovanjem?
- Dijakom naročite, naj obišejo svetovni splet (npr. spletno mesto <http://www.eu-skladi.si>) in poiščejo projekt v bližini njihovega doma. Projekt naj opišejo z lastnimi besedami.
- Obiščite svetovni splet in poiščite najaktualnejša evropska vprašanja in tematike z razlagami. Lahko si pomagata z aktualnimi novicami o EU: <http://www.europarl.europa.eu/news/sl/news-room>. Izberite takšno, ki ga bodo dijaki poznali, kot je denimo brexit.

Modul 3

Dijaki naj na spletišču <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/sl/20150201PVL00008/Lizbonska-pogodba> poiščejo informacije o Lizbonski pogodbi ter poskusijo ugotoviti, zakaj je tako pomembna za vlogo Evropskega parlamenta (Evropski parlament je z njo dobil veliko večje pristojnosti odločanja).

- Lizbonska pogodba je bistvena za pravilno razumevanje modula 3.
- Predstavi naj se jim, kako so slovenske institucije, zlasti vlada, vključene v delo v institucijah EU.

Modul 4

- Ena od tem tega modula je kriminal, povezan z drogami. Povabite lahko gostujoče govornike iz organizacij, kot je Združenje DrogArt, ki bodo predavali dijakom.
- Dijaki naj na spletu poiščejo okoljevarstvene organizacije. Vsaka skupina naj izbere eno in jo na kratko predstavi.
- Nalogo na strani 31 v delovnem zvezku, kjer morajo dijaki podčrtati 5 vrednot, preglejte v razredu in se z dijaki pogovorite o rezultatih. Na podlagi pregleda se odločite, katerih pet vrednot bo razred obravnaval. Nekaj dijakov naj poišče evropske politične stranke, ki najbolj odražajo te vrednote.
- Morda organizirate srečanje s katerim ob begunskih otrok ali mladih, da se s tem poudari, kako pomembna je varnost za vse bivajoče na ozemlju EU.

Modul 5

- Temeljne evropske vrednote so enakost, svoboda, solidarnost, državljanstvo, demokracija in pravičnost. Ta modul je zlasti primeren za dramske dejavnosti ali „igre vlog“, ki obravnavajo svobodo, enake pravice, jezik, kulturo, religijo itd.
- Povabite enega ali več prosilcev za azil kot gostujočega govornika ali udeleženca v igranju vlog.
- Dijaki naj se premikajo po šoli, kot da so slepi (tj. z zavezanimi očmi) ali v invalidskem vozičku, nato pa naj v razredu poročajo o svoji izkušnji.
- Dijaki naj naredijo fotomontažo evropskih vrednot, ki vplivajo na njihovo vsakdanje življenje.

Modul 6

- Organizirajte evropske volitve za razred, letnik ali celotno šolo. Te lahko potekajo okoli dneva Evrope, povabite pa lahko tudi starše. Vsak oddan glas da EU svojo barvo: zelena EU za boljše okolje, rdeča EU za socialno Evropo z dostojnimi delovnimi pogoji, modra EU za podjetnike, ki se osredotoča na gospodarske koristi itd.

Predlogi za dodatne popestritve dogodka ob dnevu Evrope

- Spesnite pesem/rap o EU ali priredite evropski glasbeni izbor.
- V šoli organizirajte evropsko tržnico z jedmi iz vsake države EU, o katerih boste tudi podali informacije.
- Pripravite predstavitev/gledališko igro/pesem/sliko/fotomontažo/risbo na temo „združena v raznolikosti“.
- Pripravite kratek video o tem, kakšno EU si želite.
- Organizirajte obširno popoldansko/večerno razpravo z dijaki, starši, sodelavci in občinskimi organi, na primer o perečem evropskem vprašanju ali o stališču šole do EU in njenega mednarodnega programa.

Spletni predlogi¹ za učitelje in dijake

Modul 1: Kratka zgodovina Evropske unije

Videoposnetki:

- Ozadje: Združevanje na podlagi skupnega trga (3.01 min)
v **angleščini s slovenskimi podnapisi**
Poudarek na Schengenu in tržnem gospodarstvu
<http://www.europarl.europa.eu/sl/player.aspx?pid=f1899663-e582-4652-b6da-e47b59cc6ff3>
- Ozadje: Očetje Evrope (2.55 min)
v **angleščini s slovenskimi podnapisi**
Skupnost za premog in jeklo, poudarek na Schumanu
<http://www.europarl.europa.eu/sl/player.aspx?pid=f6a3fb63-06b7-4651-bf43-79f4ba3f4154>
- Eureka: Schuman, „oče Evrope“ (3.33 min)
v **francoščini, s podnapisi**
Videoposnetek o Robertu Schumanu
<http://europarl.europa.eu/sl/player.aspx?pid=ad5d6b86-4455-48b2-8620-9f2100a32163>
- Iz preteklosti: Rimski pogodbi (4.05 min)
v **francoščini, s podnapisi**
<https://www.europarl.europa.eu/sl/programme/others/history-the-treaties-of-rome>
- Eureka: Ideja, ki je privedla do nastanka Evropske unije (2.02 min), opombe:
v **francoščini, s podnapisi**
<http://europarl.europa.eu/sl/player.aspx?pid=320c5211-3e17-4617-8b05-4a04741b81d2>
- Eureka: Izgradnja Evropske unije (3.25 min)
v **francoščini, s podnapisi**
50 let zgodovine
<http://europarl.europa.eu/sl/player.aspx?pid=7304aa26-6fcc-471b-bdf5-abc0c20ae10f>

Videoposnetki, ki jih lahko uporabljate pri urah tujih jezikov:

- Razlaga Evropske unije (5.50 min)
v **angleščini**
Pripovedovalec govori hitro, vendar dobro pojasni, kako deluje EU in kaj je njen namen
<http://www.youtube.com/watch?v=O37yJBFRrfg>
- Kratka zgodovina celine: hostel EU (3.56 min)
v **angleščini**
Kratka in jedrnata razlaga splošne zgodovine Evrope in nastanka EU
<http://www.youtube.com/watch?v=pTTaoWFWAJ4>
- Kako deluje EU? »
v **nemščini**
https://www.youtube.com/watch?v=pKvXuya_0cA

¹ Ne pozabite: nekateri videoposnetki ne omenjajo vseh 28 držav članic, vendar so kljub temu zelo uporabni in pomembni.

- Kako deluje Evropska unija?
v nemščini
<https://www.youtube.com/watch?v=qvTa774ufZA>
- Upravljanje EU – sedem institucij
v nemščini
<https://www.youtube.com/watch?v=SEyRg5tSxlg>

Drugo:

- Schumanova deklaracija
https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/europe-day/schuman-declaration_sl
- EU kviz
Spletni kviz o Evropski uniji in državah članicah
<http://cutim-evropo.eu/eu-kviz/>

Razprava:

Ali obstajajo kakšna druga področja, za katera menite, da bi jih bilo bolje urejati na evropski ravni namesto na ravni držav članic?

Modul 2: Evropska unija in mi: Kako Evropska unija vpliva na naše življenje?

Videoposnetki:

- Izkušnja EU (1 min)
Vpliv Evrope na vsakdanje življenje ljudi
<http://www.youtube.com/watch?v=y-2EObxv5m4>
- Erasmus: Kako do dela in študija v tujini? (4.58 min)
v francoščini, s podnapisi
<http://europarltv.europa.eu/sl/player.aspx?pid=ef61783c-f5d5-4505-9162-a24d00d13a9d>
- Evreka: veliki enotni trg (3.16 min)
v slovenščini
Veliki enotni trg: kako EU države članice skupaj premagujejo ovire
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/eureka-the-great-single-market>
- Trojka: kako deluje evropska izvajalka pomoči (4.30 min)
v angleščini, s podnapisi
Varuh evropskega projekta ali zaviralnik rasti?
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/the-troika-how-europes-bailout-power-broker-works>
- Obnovljivi viri: poganjanje Evrope v prihodnost (2.09 min)
v angleščini, s podnapisi
Energetska politika EU v boju proti podnebnim spremembam
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/renewables-powering-europe-into-the-future>
- Kaj bomo jedli leta 2025? (4.08 min)
v angleščini, s podnapisi
Nova živila
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/what-will-we-be-eating-in-2025>
- Evropski gozdovi: zaradi gozdov vidimo drevesa (5.06 min)
v angleščini, s podnapisi
Skrb EU za gozdove
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/europes-forests-seeing-the-wood-for-the-trees>
- Izkoreninjenje oceana plastike (2.47 min)
v angleščini, s podnapisi
Politika EU do plastičnih vrečk
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/an-ocean-of-plastic-to-eradicate>
- Evropska pomoč za razvoj: dovolj sredstev za velike potrebe? (4.26 min)
v angleščini, s podnapisi
Razvojna pomoč EU
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/eu-development-aid-sufficient-means-for-great-needs>

- Boj za izkoreninjenje kajenja (2.00 min)
v slovenščini
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/the-battle-to-stub-out-smoking>
- Ljubezensko razmerje Evrope s kinematografijo (1.36 min)
v francoščini, s podnapisi
Filmska nagrada Evropskega parlamenta Lux
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/europes-love-affair-with-cinema>

Videoposnetki, ki jih lahko uporabljate pri urah tujih jezikov:

- „Kaj je Evropa kdaj storila za nas?“ (1.20 min)
v angleščini
Kratek satirični film o nekaterih ugodnostih, ki jih nudi EU
<http://www.youtube.com/watch?v=IFyywfHbj3M>
- Pripravnica iz Portugalske pove o svojem delu v Evropskem parlamentu (0.56)
v portugalsščini, z angleškimi podnapisi
<https://www.youtube.com/watch?v=1ZNPFbXK-nM&feature=youtu.be>
- Mladi in njihova vprašanja o EU
v nemščini
<https://www.youtube.com/watch?v=PL-TDcm7pTw>
- Prosti pretok na notranjem trgu EU
v nemščini
<https://www.youtube.com/watch?v=VWuZlpYWiG8>
- Skupna Evropa prek skupnega izobraževanja
v nemščini
<https://www.youtube.com/watch?v=3oUVO0FSs2k>
- Kmetijska politika EU
v nemščini
<https://www.youtube.com/watch?v=NfeVuNcVShY>
- Štiri gonila evropskega gospodarstva
v nemščini
<https://www.youtube.com/watch?v=qgaFIYICh5E>

Dodatno gradivo:

- Dejstva o evru
v vseh jezikih EU (izberite slovenski jezik)
Kratek film in spletišče z igrami in informacijami o evru
<http://www.ecb.europa.eu/euro/play/html/index.en.html>

- Evreka: Evropska valuta (1.53 min)
v slovenščini
Kako se je evropska valuta razvijala in zakaj je dobro, da jo imamo.
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/eureka-the-currency-of-europe>
- Evreka: Ideja o evru (2.31 min)
v slovenščini
Kako se je ideja o evru izoblikovala.
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/eureka-the-idea-of-the-euro>
- Kako deluje: Kaj potrebujemo za dobro skupno valuto (2.00 min)
V angleščini, s podnapisi v vseh jezikih EU
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/how-it-works-what-makes-for-a-good-single-currency>
- Znotraj evra (2.48 min)
v angleščini, s podnapisi
Vpogled v delovanje evra
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/inside-the-euro>
- OLAF, evropski preiskovalec goljufij (4.46 min)
v angleščini, s podnapisi
OLAF, Evropski urad za boj proti goljufijam
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/olaf-europes-antifraud-investigator>
- Varna raba interneta:
v vseh jezikih EU (izberite slovenski jezik)
<http://sheeplive.eu/?r=ovce>

Razprava:

EU namenja 3,5 milijarde EUR za podporo bankam hrane. Je zmanjšanje revščine dolžnost Bruslja?

Vse politike niso oblikovane na EU ravni. Za nekatere so pristojne države članice. Katera področja bi bilo po tvojem mnenju dobro urediti na evropski ravni? Pomisli na izobraževanje, socialne politike, zdravstvo...

Nekatere politike se določajo na ravni EU. Ali EU dejansko sprejema učinkovite odločitve ali bi bile države članice pri tem lahko uspešnejše? Kako naj ravnajo države članice na področjih, kjer bi EU morebiti odpovedala?

Modul 3: Sprejemanje odločitev

Videoposnetki:

- Kako deluje Evropski parlament? (5.49 min)
v angleščini, s podnapisi v vseh jezikih EU
Evropski parlament kot institucija
<http://europarltv.europa.eu/sl/player.aspx?pid=d556059d-cd4b-40fa-84b6-a3d300b52bde>
- Od A do Ž: P kot parlament (2.58 min)
v slovenščini
Kaj dela in kako
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/az-p-for-parliament-1>
- Kdo je evropski poslanec? (1.38 min)
v angleščini, s podnapisi
Osnovna dejstva o poslankah in poslancih
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/what-is-an-mep>
- Za boljše razumevanje: Evropski zakoni (1.37 min)
v vseh jezikih EU
Kako nastaja evropska zakonodaja
<http://europarltv.europa.eu/sl/player.aspx?pid=5b05a32d-0744-4c0b-a356-a14e00c9c235>
- Boj za vpliv: politične skupine Parlamenta (1.33 min)
v angleščini, s podnapisi
Videoposnetek o Evropskem parlamentu in postopku odločanja
<http://europarltv.europa.eu/sl/player.aspx?pid=81f309d8-91e6-49de-b600-a29600c581bf>
- Sestava Evropskega parlamenta (3.13 min)
v angleščini, s podnapisi
Kdo so poslanci, kako je Evropski parlament organiziran
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/the-building-blocks-of-the-european-parliament>
- Zakulisje plenarnega zasedanja (5.01 min)
v angleščini, s podnapisi
Glasovanja, nagrade, VIP osebe, ...
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/behind-the-scenes-of-a-plenary-session>
- Vas mika obisk parlamenta? (3.52 min)
v angleščini, s podnapisi
Kako poteka ogled Evropskega parlamenta
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/fancy-a-visit-to-the-parliament>
- Doma v evropskih ustanovah (1.30 min)
v angleščini, s podnapisi
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/at-home-with-the-european-institutions>

- A-Z: I kot institucionalni trikotnik (3.02 min)
v **francoščini, s podnapisi**
Razlaga trikotne strukture institucionalnega upravljanja EU
<http://www.europarltv.europa.eu/sl/player.aspx?pid=61a6781e-1e6c-4e36-a9b3-9f1600a1deb8>
 - Kako poteka soodločanje? (3.26 min)
v **angleščini, s podnapisi**
Sprejemanje evropske zakonodaje
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/codecision-press-start-to-see-how-it-works>
 - Gradniki Evropskega parlamenta (3.14 min)
v **angleščini, s podnapisi**
Poudarek na Evropskem parlamentu in njegovem delovanju
<http://europarltv.europa.eu/sl/player.aspx?pid=44719fb0-6c0d-460e-b36c-a29800ced4e9>
 - Biti ali ne biti evropski komisar (1.26 min)
v **angleščini, s podnapisi**
Kakšna je vloga evropskih komisark in komisarjev in kdo jih imenuje
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/to-be-or-not-to-be-a-european-commissioner>
 - Kako deluje: Vrhunska srečanja Evropskega sveta (3.18 min)
v **francoščini, s podnapisi**
Poudarek na Evropskem svetu
<http://europarltv.europa.eu/sl/player.aspx?pid=34c0fc77-2e71-45b2-be68-a249012634a8>
 - „A–Ž: S kot Svet ministrov“ (3.15 min)
v **francoščini, s podnapisi**
Poudarek na Svetu ministrov in njegovem delovanju
<http://europarltv.europa.eu/sl/player.aspx?pid=b1031601-d73b-4255-a1ac-e82f42ed1ce1>
 - Iz ozadja: obisk Sodišča Evropske unije (3.14 min)
v **slovenščini**
Kako deluje in kaj vse se dogaja v ozadju Sodišča EU
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/backstage-court-of-justice-of-the-eu>
 - Večjezičnost: v osrčju evropske identitete (2.57 min)
v **francoščini s podnapisi**
Večjezičnost v Evropskem parlamentu
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/multilingualism-in-the-fabric-of-europes-identity>
- Videoposnetki, ki jih lahko uporabljate pri urah tujih jezikov:
- Preprosta razlaga evrske krize
v **nemščini**
<https://www.youtube.com/watch?v=dEOr0jhB5zo>

- Sprejemanje zakonodaje v EU
v nemščini
<https://www.youtube.com/watch?v=YOPNeMXLnJc>
- Dodatno gradivo
- Kako deluje: Evropska centralna banka (4.19 min)
v angleščini, s podnapisi
Kako deluje ustanova v osrčju evropske valute
<https://www.europarl.europa.eu/si/programme/others/how-it-works-the-european-central-bank>
- Male države EU – peresno lahka kategorija (3.56 min)
v španščini, s podnapisi
Imajo dovolj teže pri odločanju?
<https://www.europarl.europa.eu/si/programme/others/small-eu-countries-are-they-the-featherweights>
- Proračun EU pod drobnogledom (3.57)
v angleščini, s podnapisi
<https://www.europarl.europa.eu/si/programme/others/the-eu-budget-sliced-diced>
- Primerjava: Parlament v Strasbourgu, Kongres v Washingtonu (6.23 min)
v angleščini, s podnapisi
<https://www.europarl.europa.eu/si/programme/others/back-to-back-parliament-in-strasbourg-congress-in-washington>

Razprava:

Evropska unija porabi približno 6 % svojega letnega proračuna za plače zaposlenih, ostale administrativne stroške in vzdrževanje stavb. Je učinkovita administracija dolžnost Bruslja ali odgovornost zaposlenih?

Evropski parlament ima sedež v Strasbourgu, kjer potekajo plenarna zasedanja. Srečanja odborov pa potekajo v Bruslju (Belgija), medtem ko ima Evropski parlament sedež tudi v Luxembourggu (Luksemburg). Kako gledaš na selitev Evropskega parlamenta med vsemi tremi sedeži iz vidika stroškov ter povezovanja držav članic in gradnje evropske identitete?

Modul 4: Evropa brez meja

Videoposnetki:

- Evreka: Schengensko območje (2.51 min)
v angleščini, s podnapisi
Kaj je Schengensko območje in kaj nam omogoča
<https://www.europarl.europa.eu/sl/programme/others/eureka-the-schengen-area>
- Odpravljanje ovir: 20 let schengenskega območja (4.18 min)
v angleščini, s podnapisi
<http://www.europarl.europa.eu/sl/programme/others/bringing-down-barriers-20-years-of-schengen>
- Varstvo podatkov v EU – dekodiranje matrice (1.49 min)
v angleščini, s podnapisi
Kaj počne Evropa glede varstva podatkov
<http://europarl.europa.eu/sl/player.aspx?pid=aa714799-339e-45f2-9708-a28400ba4ee3>
- Za boljše razumevanje: Ali se istovetite s sodobno Evropo? (1.45 min)
v angleščini, s podnapisi
Koristi evropskega državljanstva in identitete
<http://europarl.europa.eu/sl/player.aspx?pid=700d81a2-96bf-4923-a185-a27a0108698a>
- A–Z: R kot Ribištvo (2.49 min)
v angleščini, s podnapisi
Zakaj je evropsko sodelovanje na področju ribištva pomembno za okolje in prehransko varnost
<http://www.europarl.europa.eu/sl/player.aspx?pid=5ea81244-200b-45fc-8b16-a2580155cac9>
- Od A do Ž: P kot pristop k EU (3.44 min)
v slovenščini
Kako lahko država postane članica EU
<https://www.europarl.europa.eu/sl/programme/others/az-a-for-accession-1>
- Od A do Ž : Š kot Širitev (1.59 min)
v slovenščini
Katere države želijo postati članice?
<https://www.europarl.europa.eu/sl/programme/others/az-e-for-enlargement-1>
- Združevanje z EU (1.52 min)
v angleščini, s podnapisi
<https://www.europarl.europa.eu/sl/programme/others/teaming-up-with-the-eu>

Videoposnetki, ki jih lahko uporabljate pri urah tujih jezikov:

- Širitev EU
v nemščini
<https://www.youtube.com/watch?v=FiHpiifNko0>

- Barroso: EU je s širitvijo postala varnejša in močnejša
v nemščini
<https://www.youtube.com/watch?v=Vse5DJKErKA>

Dodatno gradivo

- Kvaliteta življenja evropskih državljanov
http://ec.europa.eu/eurostat/cache/infographs/qol/index_en.html

Razprava:

- Ali se kot slovenski državljan počutiš tudi državljan Evrope? Pojasni, zakaj da oziroma zakaj ne.

Modul 5: Evropske vrednote

Videoposnetki:

- Tridesetletni boj za enake pravice žensk (5.39 min)
v francoščini, s podnapisi v vseh jezikih EU
<http://europarltv.europa.eu/sl/player.aspx?pid=9eadefd8-5071-480e-85da-a3d500f119b1>
- Temeljne pravice (1.50 min)
V angleščini, s podnapisi v vseh jezikih EU
<https://www.europarltv.europa.eu/sl/programme/others/get-the-picture-fundamental-rights>

Videoposnetki, ki jih lahko uporabljate pri urah tujih jezikov:

- Človekove pravice in raznolikost v EU
v nemščini
<https://www.youtube.com/watch?v=EoWDT-kBDNI>
- Štiri svoboščine EU
v nemščini
<https://www.youtube.com/watch?v=F3R6zncr9VQ>

Dodatno gradivo:

- Spletna stran EU o otrokovih pravicah:
https://ec.europa.eu/0-18/about-this-site_sl.htm
- Listina Evropske unije o temeljnih pravicah
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:sl:PDF>

Razprava:

- Katere človekove pravice so po vašem mnenju najpomembnejše?
- Ali EU in države članice dovolj skrbijo za to, da se te pravice res zagotavljajo vsem državljanom na enak način?

Modul 6: Vaš glas v Evropi

Videoposnetki:

- Evreka: evropske volitve (3.54 min)
v slovenščini
Kako potekajo evropske volitve in zakaj so pomembne tudi zate
<https://www.europarl.tv.europa.eu/sl/programme/others/eureka-european-elections>
- Kako deluje: Volitve – izbira evropske prihodnosti (2.24 min)
v angleščini, s podnapisi v vseh EU jezikih
<https://www.europarl.tv.europa.eu/sl/programme/others/how-it-works-electing-europes-future>
- Kako deluje: začnite evropsko državljansko pobudo (3.57 min)
v angleščini, s podnapisi v vseh EU jezikih
Evropska državljanska pobuda kot steber demokracije
<https://www.europarl.tv.europa.eu/sl/programme/others/how-it-works-launch-a-european-citizens-initiative>
- Kako deluje: Peticije Evropskemu parlamentu (3.30 min)
v angleščini, s podnapisi v vseh EU jezikih
<https://www.europarl.tv.europa.eu/sl/programme/others/how-it-works-petitions-to-the-european-parliament>

Videoposnetki, ki jih lahko uporabljate pri urah tujih jezikov:

- Alternativna kampanja za evropske volitve (1.03 min)
v angleščini
Dobra razlaga za mlade, zakaj je pomembno voliti. Vsakdo lahko vpliva na prihodnost Evrope. EU ima močan vpliv.
<http://www.youtube.com/watch?v=7HLkIJAEBI&feature=youtu.be>
- Evropske parlamentarne volitve (1.05 min)
v nemščini
<https://www.youtube.com/watch?v=Yh2Ha326EPc>
- Združena v raznolikosti: Odkrijte EP – Hostel EU (3.41 min)
v angleščini
Preprosta in zabavna razlaga Evropskega parlamenta
<http://www.youtube.com/watch?v=QcGCYverFh0>
- Nemški komik Max Uthoff razloži EU
v nemščini
https://www.youtube.com/watch?v=rwMcb2I_E2U

Razprava:

- V nekaterih državah EU je volilna udeležba obvezna. Ali menite, da bi to bila dobra zamisel za Slovenijo?
- V nekaterih državah EU mladi pridobijo volilno pravico že s 16. letom starosti. Ali menite, da bi bila to

dobra zamisel za Slovenijo? Utemeljite odgovor.

- Iz Bruslja v Strasbourg in nazaj: vsaka selitev Parlamenta veliko stane. Bi se to moralo spremeniti?

Dodatno gradivo:

- Posvetovanja: https://ec.europa.eu/info/consultations_sl
- Vid Valič: Pejte vol't!: <https://www.youtube.com/watch?v=Gpkkh9Y0DcY>

Odgovori za učni modul o Evropi

Modul 1: Kratka zgodovina Evropske unije

Navedite tri stvari, ki jih veste o drugi svetovni vojni:

1. Letalsko bombardiranje okolice Ljubljane 6. aprila 1941 in vdor nemške vojske na slovensko ozemlje
2. Ustanovitev Osvobodilne fronte (OF) slovenskega naroda
3. 9. – 11. januar 1942 Dražgoška bitka
4. 23. 2. 1942 – 9. 5. 1945 Ljubljana obdana z žico
5. Dan D 6. junija
6. Bitka za Stalingrad

(možni so številni drugi odgovori, če so le povezani z drugo svetovno vojno)

Katerih šest držav je sodelovalo?

1. Francija
2. Nemčija
3. Nizozemska
4. Belgija
5. Luksemburg
6. Italija

Zakaj sta bila premog in jeklo po vojni tako pomembna?

Jeklo se je uporabljalo v industriji (za proizvodnjo strojev, železnic in gradbenih materialov), premog pa za pogon strojev (uparjalniki in termoelektrarne). Jeklo je potrebno tudi za proizvodnjo orožja (tanki, puške itd.), ogromno premoga pa za proizvodnjo jekla. Ker so države sodelovale med seboj, jim je bilo veliko težje vzpostaviti lastno obrambno industrijo.

Napiši ime izdelka, ki je naprodaj v velikih samopostrežnih trgovinah in je iz spodaj naštetih evropskih držav.

Država	Proizvod
1. Nizozemska	sir, mleko, jogurt
2. Italija	parmezan, parmski pršut, mozzarella, mortadela
3. Nemčija	Pečenica, pivo
4. Belgija	čokolada, pivo
5. Španija	vino, paradižniki, chorizo
6. Francija	brie, vino, camembert
7. Grčija	feta, jogurt, caziki
8. Hrvaška	piškoti, čokolade
9. Avstrija	čokolade, mleko, jogurt

Možni so številni drugi odgovori, odvisno od izdelkov.

Ali znate naštetih države, ki še niso v EU, pa bi se ji rade pridružile?

1. Albanija
2. Turčija
3. Moldavija
4. Srbija
5. Črna gora
6. Kosovo
7. Makedonija
8. Ukrajina (odvisno od notranjepolitičnih razmer)
9. Bosna in Hercegovina

Ali menite, da je širitev EU dobra ali slaba ideja? Poskusite utemeljiti svoj odgovor.

To je odvisno od države in vaših stališč. Morebitne prednosti: bolj stabilna Evropa, večji notranji trg, vsi z občutkom evropske identitete. Morebitne slabosti: možna izguba nadzora nad razširjeno Unijo, vstop držav, ki ne „sodijo“ v Evropo.

Jean-Claude Juncker, predsednik Evropske komisije, je izjavil, da se v njegovem mandatu (2014–2019) EU ne bo pridružila nobena nova država.

Kaj menite o odločitvi prebivalcev Združenega kraljestva, da njihova država izstopi iz EU? Poskusite utemeljiti svoj odgovor

Odvisno od vašega stališča. Možni razmislek: Lizbonska pogodba je predvidela tudi možnost izhoda iz EU, vendar je Združeno kraljestvo prvo, ki se je odločilo za tak korak. Demokratično izvoljeno odločitev je treba spoštovati. Je pa k takšni odločitvi botrovalo tudi slabo poznavanje EU in priložnosti, ki jih ponuja svojim državljanom. Poznavanje Evropske unije je zato ključno.

Ali lahko navedete še kak primer?

Dodatni primeri so: nadzor nad zunanjimi mejami EU, minimalne zahteve za proizvode in živila, zagotavljanje varnosti igrač, pravice pacientov do načrtovanja zdravljenja v tujini, prepoved strupenih kemikalij, opozorila o alergenih živilih v že pripravljene hrani v restavracijah.

Navedite še kak primer razlik med državami.

Vse države lahko znotraj svojih meja sprejmejo politike, ki ne veljajo za celotno EU, kot na primer Nizozemska, ki je sprejela drugačna pravila o mehkih drogah (politika strpnosti), in nekatere države, ki so uzakonile istospolne zakonske zveze. Na Danskem, v Avstriji in na Madžarskem je na primer prepovedana prodaja živil, kjer količina transmaščob presega določeno mejo.

Kaj predstavljajo zvezde na evropski zastavi?

Zvezde predstavljajo ideje enotnosti, solidarnosti in harmonije med prebivalci Evrope.

Opomba: številka 12 pomeni popolnost, celovitost in enotnost, zato je na zastavi dvanajst zvezd.

S križcem označite ali pobarvajte države članice EU.

Modul 2: Evropska unija in mi: Kako Evropska unija vpliva na naše življenje

V katerih državah članicah EU ste že bili na počitnicah? Katere si želite obiskati?

Vaš odgovor.

Ali ste v stiku z dijaki oziroma prijatelji, ki ne živijo v Sloveniji? Če ste, navedite od kod so in v katerem jeziku se med seboj sporazumevate.

Vaš odgovor.

Predstavljajte si, da morate opraviti pripravništvo v kateri od evropskih držav. Katero državo bi izbrali in zakaj?

Vaš odgovor.

Med pripravništvom zbolite in morate k zdravniku ali v bolnišnico. Katere dokumente potrebujete?

Če zbolite, boste potrebovali evropsko zdravstveno izkaznico. Je brezplačna in z njo lahko obiščete javne zdravstvene ustanove in se tam zdravite, če ste začasno v eni od 28 držav članic EU, pa tudi na Islandiji, v Lihtenštajnu, na Norveškem in v Švici. To pomeni, da ste upravičeni do zdravljenja pod enakimi pogoji in za isto ceno (v nekaterih državah celo brezplačno) kot ljudje, ki so zavarovani v teh državah.

Evropsko zdravstveno izkaznico naročite na spletni strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje v Sloveniji. Glede na veljavnost obveznega zdravstvenega zavarovanja vam bo izdana kartica v veljavnosti od 30 dni do največ 1 leta.

Evropska zdravstvena izkaznica je bila uvedena 1. januarja 2006 in je nadomestila ogromno število obrazcev, ki bi jih morali sicer izpolniti.

Navedite primer diskriminacije na podlagi:

Spolne usmerjenosti: prepoved homoseksualnih zakonskih zvez ali odnosov.

Verskega prepričanja: prepoved prakticiranja vere, zavračanje posameznikov določene vere.

Invalidnosti: nepripravljenost ustrezno poskrbeti za invalide ali jih zaposliti, nedostopnost javnih prostorov za invalide.

V svojih denarnicah poiščite kovance in poglejte, kaj je na njih. V čem so si kovanci med seboj podobni?

Ena stran je vedno enaka.

Ali veste, iz katere države je kovanec? Kako lahko to ugotovite?

Na drugi strani je vedno upodobljeno nekaj, kar je značilno za posamezno državo, in ime te države.

Kaj so toplogredni plini?

To so plini, ki otežujejo prodiranje toplote z Zemlje skozi atmosfero. Toplogredna plina sta na primer ogljikov dioksid (CO₂) in amonijak.

Zakaj so toplogredni plini tako škodljivi?

Toploti preprečujejo, da bi zapustila atmosfero. Zato temperatura na Zemlji narašča in topijo se ledene površine, morska gladina pa se dviguje.

Naštejte tri ogrožene živalske vrste.

Možni so različni odgovori, na primer ris, beli morski volk, morska vidra, beli nosorog, tiger itd. V Sloveniji na seznam ogroženih živalskih vrst med drugim sodijo: planinski zajec, bober, hrček, veverica, šakal, volk, navadni ris, vidra, hermelin, mala podlasica, dihur, rjavi medved, rjavoprsi jež, beloprsi jež itd. Seznam vseh ogroženih živalskih vrst v Sloveniji najdeš v prilogi Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. Slovenija mora zagotoviti tudi varstvo za vse tiste prosto živeče živalske vrste, ki sicer niso domorodne v naši državi, vendar pa so ogrožene na območju drugih držav članic EU.

Kako lahko varčujemo z energijo doma? Navedite pet primerov.

1. Ogrevajte manj in si oblecite pullover.
2. Že zgodaj zvečer zagnite zaveso.
3. Napajalnikov in druge podobne opreme ne puščajte v vtičnici, kadar jih ne uporabljate.
4. Ugasnite luči, če ni nikogar v sobi.
5. Oprhajte se hitreje. [Možni so tudi drugi odgovori.]

Kako pa vi varčujete z energijo?

Vaš odgovor.

Odkljukajte kvadratke, kdo je odgovoren za kaj: Za isto nalogo lahko obstaja več različnih ravni odgovornosti.

Odvoz gospodinskih odpadkov = občina

Železnice = Slovenija, EU

Telekomunikacije = Slovenija, EU

Parkirišča v soseski = občina

Organizacija lokalnega javnega prevoza = občina

Oznake na izdelkih = EU

Boj proti terorizmu = Slovenija, EU

Pomoč revnim = občina, Slovenija, EU

Rekreacija = občina

Subvencije za kmete = EU

Oskrba na domu = občina

Državni proračun = Slovenija, EU

Cene telefonskih klicev = EU

Ali bi rajši sprejemali več ali manj odločitev na ravni EU? Zakaj?

Vaš odgovor. Možen razmislek: Pomembno je, da sprejete odločitve pomenijo najbolj učinkovito rešitev. Nekateri problemi ne poznajo meja kot so na primer okoljski problemi, migracije... Po drugi strani je EU oddaljena od svojih državljanov in lokalne oblasti, ki so bližje svojim prebivalcem bolj poznajo in razumejo razmere ter jih lažje razrešijo.

Zakaj obstajajo različne ravni sprejemanja odločitev?

To je potrebno, da lahko različne vrste problemov obravnavamo na najbolj učinkovit način. Občine so najbližje državljanom in lahko sprejemajo najboljše odločitve o življenju v soseskah in mestih. Država odloča o splošnejših vprašanjih, na primer o zdravstvenem varstvu in izobraževanju v Sloveniji. Evropska unija pa odloča o zadevah, ki niso omejene na posamezne države članice EU, temveč zadevajo več držav. Tak primer je skrb za čistočo rek (tečejo skozi več držav) ali vzpostavitev evropskega notranjega trga. Odločanju o tem, na kateri ravni bodo obravnavane posamezne zadeve, pravimo načelo subsidiarnosti. To vprašanje je izjemno pomembno in je osnova za delovanje Evropske unije.

Načelo subsidiarnosti pravi, da Unija deluje na določenih področjih le in kolikor države članice ciljev predlaganih ukrepov ne morejo zadovoljivo doseči na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, temveč jih lažje dosežejo na ravni Unije.

Kaj novega ste izvedeli danes?

Sedaj vem, da:

Vaš odgovor.

Modul 3: Sprejemanje odločitev

Kako bi organizirali šolsko zabavo za dijake iz 28 različnih držav? Upoštevajte kulturne in jezikovne razlike.
Vaš odgovor.

Poizvedite, kdo je trenutni predsednik Evropskega sveta.

Donald Tusk iz Poljske.

Donald Tusk (rojen v Gdanku 22. aprila 1957) je od 1. decembra 2014 predsednik Evropskega sveta. Študiral je zgodovino na Univerzi v Gdanku. Od novembra 2007 do septembra 2014 je bil predsednik poljske vlade. Je soustanovitelj in nekdanji vodja konservativno-liberalne Državljske platforme krščanskih demokratov (ki pa je pridružena Evropski ljudski stranki). Kot predsednik vlade je vodil koalicijo svoje stranke in Poljske kmečke stranke (PSL). Pred tem je bil poslanec v poljskem parlamentu in član poljskega senata.

Če bi bili vi predsednik, kaj bi bila prva stvar, o kateri bi v tem trenutku želeli razpravljati na Evropskem vrhu?

Vaš odgovor.

V spletni brskalnik vpišite »evropski komisar«. Kdo je evropska komisarka iz Slovenije in za katero področje je pristojna?

Violeta Bulc je evropska komisarka, ki prihaja iz Slovenije. Zadolžena je za področje mobilnosti in prometa. Med njene pristojnosti sodijo pospešitev dela na področju vseevropskih prometnih omrežij in spodbujanje čezmejnih prometnih povezav; zagotovitev optimalnih povezav med različnimi načini prevoza, kot sta železniški in zračni promet, in s tem lažje potovanje; upoštevanje načela »uporabnik plača« in preprečevanje diskriminacije pri oblikovanju novih politik; dokončanje pogajanj o novih železniških predpisih in izvajanje politike enotnega evropskega neba ter razvoj skupnih standardov EU za prometno varnost za izboljšanje mednarodnega prometnega okolja. Komisarka Bulc ima veliko izkušenj kot podjetnica, poleg tega je bila ministrica brez resorja za področje razvoja, strateške projekte in kohezijo ter podpredsednica Vlade Republike Slovenije.

Se ti zdi to področje pomembno? Pojasnite, zakaj da oziroma zakaj ne.

Vaš odgovor. [Prometni sektor je med najpomembnejšimi gospodarskimi panogami EU. Evropska družba je tudi čedalje mobilnejša. Evropska komisija si zato prizadeva za uveljavitev učinkovitega, varnega in trajnostnega evropskega prometnega sektorja.]

Koliko poslancev ima Evropski parlament?

751.

Koliko poslancev v Evropskem parlamentu je iz Slovenije? Kateri?

V Evropskem parlamentu je osem slovenskih poslancev. To so dr. Milan Zver, Tanja Fajon, Alojz Peterle, Ivo Vajgl, Romana Tomc, dr. Igor Šoltes, Franc Bogovič in Patricija Šulin.

Kateri evropski zakonodajni akt bi uvedli vi? Kaj bi ta akt določal?

Vaš odgovor. Evropski parlament večino svojega dela opravi na sejah odborov:

Št.	Kratica	Ime
1	BUDG	Proračun
2	CONT	Proračunski nadzor
3	AFET	Zunanje zadeve
4	LIBE	Državlanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve
5	AFCO	Ustavne zadeve
6	CULT	Kultura in izobraževanje
7	ECON	Ekonomске in monetarne zadeve
8	ITRE	Industrija, raziskave in energetika
9	INTA	Mednarodna trgovina
10	IMCO	Notranji trg in varstvo potrošnikov
11	JURI	Pravne zadeve
12	AGRI	Kmetijstvo in razvoj podeželja
13	ENVI	Okolje, javno zdravje in varnost hrane
14	DEVE	Razvoj
15	FEMM	Pravice žensk in enakost spolov
16	REGI	Regionalni razvoj
17	TRAN	Promet in turizem
18	PETI	Peticije
19	PECH	Ribištvo
20	EMPL	Zaposlovanje in socialne zadeve
21	DROI	Človekove pravice
22	SEDE	Varnost in obramba

Na osnovi tega lahko prepoznate različna področja politik EU in predlagate evropski zakonodajni akt na enem od njih.

Zakon o dolžini šolskega pouka ali kraji koles bi na primer sprejeli na slovenski, torej državni ravni.

Kako bi po vašem mnenju lahko vplivali na odločitve, sprejete v EU?

Vaš odgovor. [Z glasovanjem na volitvah v državni in Evropski parlament od 18. leta dalje lahko vplivate na sestavo slovenskega in Evropskega parlamenta ter Sveta ministrov EU. Evropski državljani lahko na odločitve EU vplivamo tudi s sodelovanjem v javnih posvetovanjih pri Komisiji, na primer na portalu Posvetovanja, s pripravo in sodelovanjem pri oblikovanju Evropske državljanske pobude ter s peticijo pri Evropskem parlamentu.]

Modul 4: Evropa brez meja

Na spletu poiščite, koliko prebivalcev imajo Evropska unija in Združene države Amerike.

Število prebivalcev EU: 508,9 milijona (2017)

Število prebivalcev ZDA: 324,5 milijona (2017)

S sošolcem/-ko razpravljajta o naslednjih vprašanjih: Bi se proti kriminalu, povezanemu z drogami, države morale boriti same ali na evropski ravni? Misliva, da:

Vaš odgovor. Možne utemeljitve: boj na evropski ravni je boljši in učinkovitejši, ker preprodajalci mamil delujejo v več državah.

Evropa ima lastno agencijo – Europol – ki zbira in analizira podatke o kriminalnih dejavnostih ter se poskuša boriti proti nadnacionalnemu kriminalu v Evropski uniji. Europol ima podatkovno zbirko s podatki o kriminalcih in njihovih mrežah v celotni Evropi. Tako lahko pomaga policijam držav članic EU, ki sodelujejo med seboj, in jim posreduje obširne informacije o mednarodnih mrežah organiziranega kriminala. Uradniki Europola lahko sodelujejo v mednarodnih delovnih skupinah, kar med preiskavami omogoča izmenjavo informacij in analiz med temi skupinami in Europolom. Te skupine so koristne v boju proti terorizmu, preprodaji mamil in ponarejanju denarja. V preiskavah Europola lahko sodelujejo tudi strokovnjaki iz držav, ki niso članice.

Obstaja tudi Eurojust, agencija, ki pristojnim organom držav članic pomaga v boju proti hudemu organiziranemu in mednarodnemu kriminalu. Sestavljajo jo državni tožilci, sodniki in policisti. Njihova glavna naloga je tesnejše sodelovanje med pravosodnimi organi držav članic.

Zakaj na letališčih preverjajo, ali imate pri sebi tekočine?

Ker je mogoče nekatere tekočine uporabiti kot eksploziv (na primer zelo vnetljivi bencin ali klor, ki lahko povzroči hude opekline). Preprečenih je bilo že več terorističnih napadov, v katerih so želeli teroristi uporabiti pretihotapljene tekoče eksplozive.

Zakaj so tako strogi pregledi na letališčih, ko letite v Združene države Amerike?

ZDA so po terorističnem napadu 11. septembra 2001 zelo previdne in skušajo s strogimi kontrolami preprečiti, da bi se kaj podobnega ponovilo.

Letališča bi v prihodnosti rada uvedla uporabo telesnih skenerjev. Kaj dela telesni skener?

So rentgenske naprave, s katerimi je mogoče videti skozi človeško telo. Tako v njem ni mogoče ničesar skriti.

Bi želeli, da vas pred vkrcanjem na letalo skenirajo?

Vaš odgovor.

Vse okoli vas je narejeno s pomočjo energije. Obstaja veliko različnih vrst energije. Ali lahko naštejete tri načine proizvodnje energije?

1. Sončna energija
2. Vetrna energija
3. Termoelektrarne na premog
4. Hidroelektrarne
5. Jedrske elektrarne
6. Plinske elektrarne

Iz katerih obnovljivih virov proizvaja energijo Slovenija? Kateri so naši ostali viri energije?

Obnovljivi viri: vodna energija, lesna biomasa, sončna energija, vetrna energija, biogorivo, geotermalna energija (fosilna goriva - premog, nafta, zemeljski plin, šota ipd. - se ne štejejo med obnovljive vire, ker se lahko obnovijo le v zelo dolgem času).

Ostalo: jedrska energija.

Katero vrsto energije dobimo iz tujine?

Premog in nafta (bencin, dizelsko gorivo itd.), zemeljski plin ter premog.

Kakšen se vam zdi kraj, kjer živite, in kaj veste o svojem mestu ali vasi?

Vaš odgovor.

Vas zanimajo izzivi življenja, dela, študija v drugi državi? Če je bil odgovor pritrdilen, katero državo bi izbrali in zakaj?

Vaš odgovor.

Na spletu poiščite, h katerim evropskim političnim strankam spadajo druge slovenske stranke. Dopolnite naslednji seznam:

SMC	ALDE
SDS	ELS
SD	S&D
DeSUS	ALDE
NSi	ELS
SLS	ELS
Verjamem	Zeleni/EFA

Modul 5: Evropske vrednote

Katere vrednote se vam zdijo pomembne?

Vaš odgovor.

Kateri moralni standardi so povezani z njimi?

Vaš odgovor.

Moralni standardi so pravila vedenja, ki izhajajo iz posameznih vrednot, zato jih moramo od slednjih razlikovati.

Napišite tri razlike med vami in vašim najboljšim prijateljem.

Vaš odgovor.

Obstajajo seveda tudi podobnosti. Naštejte tri.

Vaš odgovor.

Sedaj pa napišite tri podobne in tri drugačne lastnosti vašega vrstnika iz Italije.

Vaš odgovor, na primer: podpira druge nogometne klube, živi v drugačnem podnebjju, govori drug jezik, bere drugačne knjige, pripravlja drugačno hrano ipd.

Če bi živeli v državi, ki jo je pred kratkim prizadel močan potres ali hude poplave, katere vrednote bi se vam v tem primeru zdele najpomembnejše?

Vaš odgovor. Razmislite o človečnosti, solidarnosti, pomoči bližnjim itd.

Ali lahko navedete nekaj držav, kjer vlada ne spoštuje vrednot svobode in demokracije?

Možnih je več odgovorov, na primer Rusija, Belorusija, Zimbabve, Savdska Arabija, Iran, Severna Koreja itd.

Ali bi živeli v državi, kjer ne bi mogli izražati svoje vere ali prepričanja, svojega mnenja in spolne usmerjenosti?

Vaš odgovor. Verjetno se zavedate, da je v mnogih državah veliko manj svoboščin kot v Sloveniji, zato je tu kar lepo živeti.

Ali menite, da bi morala EU vplivati na politiko o mehkih drogah ali ne? Pojasnite svoje mnenje.

Vaš odgovor.

Kaj menite o tem?

Vaš odgovor.

Ali menite, da imajo vsi v Sloveniji enake pravice? Navedite primer, če se strinjate ali ne.

Vaš odgovor. Pomislite na diskriminacijo na trgu delovne sile, enakost pred zakonom in prepoved diskriminacije.

Menite, da je to mogoče ali ne? Pojasnite, zakaj.

Vaš odgovor. Omenite lahko posebnosti posameznih kultur in držav ali skupne vrednote.

Na spletu poiščite mednarodno organizacijo, ki se zavzema za človekove pravice. Opišite, s čim se ukvarja.

Takšna organizacija je na primer Svet Evrope, ki javnosti poroča o človekovih pravicah v državah, ki so njegove članice.

Unicef: bori se za pravice otrok, Amnesty International: ščiti pravice beguncev in zatiranih posameznikov.

Naštejte nekaj držav, s katerimi EU razpravlja glede človekovih pravic:

To so Turčija, Albanija, Ukrajina, Rusija, Mjanmar in Zimbabve.

O katerih človekovih pravicah EU razpravlja s temi državami?

Primeri: pravice lezbijk, gejev, biseksualcev in transseksualcev (LGBT), pravice žensk, narodnostnih manjšin in političnih nasprotnikov, svoboda izražanja, svobodne volitve.

Katere človekove pravice se VAM zdijo pomembne?

Vaš odgovor.

Modul 6: Vaš glas v Evropi

Kako bi to vplivalo na vas?

Zaradi tega se lahko veliko ljudi odloči, da ne bodo volili, in tako velika skupina pri demokratičnem sprejemanju odločitev sploh ni zastopana.

Ali se boste udeležili volitev v Evropski parlament leta 2019, če boste do takrat pridobili volilno pravico?

Zakaj da oziroma ne?

Vaš odgovor.

Kolofon:

Za poučevanje mladih, ki želijo izvedeti več o Evropi ...

„**Program Šola Ambasadorka Evropskega parlamenta - Priročnik za mentorje**“ je publikacija, ki jo izdaja Informacijska pisarna Evropskega parlamenta v Sloveniji, na osnovi publikacije „**Een10voorEuropa**“ izdane na Nizozemskem. Ti učni moduli so namenjeni dijakom srednjih šol.

Avtorja „**Een10voorEuropa**“ sta Anne-Marie Eekhout in Wil Willemsen, soustvarjalca publikacije „**Program Šola Ambasadorka Evropskega parlamenta - Priročnik za mentorje**“ pa sta Meta Novak in Damjan Lajh.

Fotografije sta prispevala Evropska komisija in Evropski parlament.

Odgovorna oseba: Klemen Žumer

Evropski parlament, Informacijska pisarna v Sloveniji
Dunajska cesta 20
SI-1000 Ljubljana
www.europarl.si
epljubljana@ep.europa.eu

Ljubljana, oktober 2017

To učno gradivo lahko uporabljajo le šole, ki dejavno sodelujejo v programu »Šola ambasadorka Evropskega parlamenta«.

**Program Šola ambasadorka
Evropskega parlamenta**

Priročnik za mentorje

Evropski parlament
Informacijska pisarna
v Sloveniji